

EMYA - NAGRADA ZA EUROPSKI MUZEJ GODINE

ŽELJKA KOLVESHI □ Muzej grada Zagreba, Zagreb

sl.1 Dobitnik nagrade za Europski muzej godine je Victoria & Albert Museum u Londonu, Velika Britanija, kojem je dodijeljena nagrada za novi postav British Galleries.

sl.2 Nagrada Vijeća Europe dodijeljena je Parku i muzeju arheologije iz Hauterive u Švicarskoj za Laténium.

sl.3 Industrijski muzej urarstva iz Villingen-Schwenningena u Njemačkoj dobitnik je Micheletti nagrade za najbolji tehnički muzej.

Već tradicionalno u svibnju na 26. godišnjem sastanku koji je održan u Kopenhagenu, dodijeljena je Nagrada za Europski muzej godine 2003. jednom od nominiranih kandidata za ovo jedinstveno i prestižno priznanje na polju djelatnosti muzeja i srodnih baštinskih institucija. European Museum Forum djeluje pod pokroviteljstvom Vijeća Europe, u čijem se sjedištu u Strassbourgu donosi i konačna odluka o pobjedniku, a unutar djelokruga ove organizacije dodjeljuju se još dvije nagrade, nagrada Vijeća Europe za muzej koji je ostvario značajan doprinos razumijevanju europske baštine i od 1996. godine Micheletti nagrada, koju je ustanovila Fondacija biblioteke i arhiva Luigi Micheletti iz Brescine, Italija, za najbolji tehnički muzej. Ova manifestacija se odvija i pod visokim pokroviteljstvom belgijske kraljice Fabiole.

Od osnutka, 1977. godine, stalno se povećavao broj kandidata i danas gotovo da nema europske države koja nije bila zastupljena u ovom natjecanju koje organizira European Museum Forum i članovi EMF-ova komiteta, koji su ujedno i članovi ocjenjivačkog suda za vrednovanje inovacija u pristupu osnivanja novih i reorganizacije postojećih muzeja u Europi. Unutar cjelokupnog procesa EMYA stvoren je idealni kontekst unutar kojega je moguće pratiti trendove preko kojih se najavljuju promjene u pejzažu europskih muzeja te reflektira uloga muzeja u društvu. Općenito govoreći, ciljevi ove nagrade i samoga natjecanja sadržani su u prepoznavanju, poticanju i vrednovanju novih razvojnih strategija u muzejima čijom primjenom se djelovanje muzeja usklađuje s razvojnim promjenama unutar kulturnih, društvenih i gospodarskih odnosa u Europi. Kriteriji ocjenjivanja muzeja uključuju način na koji se zbirke prezentiraju i interpretiraju, atmosferu u muzeju, uspješno upravljanje i promidžbu, te, jednako važno, široki raspon sadržaja koje muzej omogućuje svojim posjetiteljima. Filozofija kojom se rukovodi Komitet EMYA ima u središtu svog interesa rezultate muzeja više nego sredstva, odnosno efikasno korištenje izvora financiranja kojima raspolažu kandidati.

Lauerat 2003. godine, dobitnik nagrade za Europski muzej godine je Victoria & Albert Museum u Londonu, Velika Britanija, kojem je dodijeljena nagrada za njegov novi postav *British Galleries*, dio postava ovog velikog muzeja koji je prvi korak u realizaciji ambiciozno postavljenog programa za 10 godina kojim će se transformirati prezentacija zbirki u muzeju. Komitet EMF-a je svoju odluku obrazložio ovako: *Primjerci iz muzejskih ogromnih zbirki britanske primijenjene umjetnosti od ranoga srednjeg vijeka do 20. stoljeća pomno su odabrani i uspostavljena je ravnoteža između velikih djela i kurioziteta. Nova prezentacija, koja se bazirala na četiri ista ključna pitanja u svakom dijelu (Kakav je bio stil tog vremena? Tko su bili predvodnici ukusa vremena? Što je bilo inovativno? Kako i zašto su ovi predmeti postali moderni?), primjerena je svim dobnim skupinama i područjima njihova interesa, i prvi put je posjetiteljima dana i otvorena mogućnost da sudjeluju u ponuđenim odjelima za istraživanje Discovery Areas gdje mogu, na primjer, odjenuti kostime replike ili taktilno osjetiti primjerke materijala. Studijski odjeli osposobljeni su za ozbiljna istraživanja, a dvorane s filmskom projekcijom oživljavaju predmete smještajući ih u njihov povijesni i društveni kontekst. Zajedničko je mišljenje da je ovo velik doprinos u prezentiranju ponekad teškog zadatka u domeni primijenjene umjetnosti, ostvareno u novom kontekstu s primjerenom pažnjom do detalja, te bi stoga trebalo biti priznato u svakome smislu.*

Nagrada Vijeća Europe dodijeljena je za *Laténium*, Parku i muzeju arheologije iz Hauterive u Švicarskoj. *Imenovan po La Tene periodu, obližnjem lokalitetu iz kasnog željeznog doba na obalama jezera Neuchatel, muzej je u potpunosti iskoristio prednost svoje lokacije i pridruženog Parka u osmišljavanju objavljivanja i stimulirajućeg iskustva za svoje posjetitelje. Inteligentna primjena modernih elektronskih medija, rekonstrukcija i modela kombinirana je sa stručnim odabirom artefakata da bi dala punu sliku pretpovijesnih korijena europske civilizacije od Mediterana do Sjevernog mora. Prepoznaje se europska veza kako u tretiranju predmetne teme tako i u pristupu. Posebno je*

Nastavite listu dosadašnjih kandidata iz Hrvatske na EMYA:

- Gradski muzej Varaždin
- Muzej za umjetnost i obrt
- Muzej grada Zagreba
- Muzej "Staro selo" Kumrovec
- Arheološki muzej u Splitu

Da biste bili potpuno informirani pogledajte:

<http://www.europeanmuseumforum.org>

odano priznanje načinu financijske realizacije među partnerima, što je omogućilo uspješnu provedbu ovog projekta te zajednički doprinos regionalnih institucija za istraživanje, obrazovanje i mjerodavne službe na polju arheologije.

Industrijski muzej urarstva iz Villingen-Schwenningena u Njemačkoj dobitnik je Micheletti nagrade za najbolji tehnički muzej. Tvornica satova u tome mjestu zapošljavala je većinu pučanstva do 1970-ih, kada je prestala s radom. Muzej koji je osnovan na njenome mjestu sada predočuje cijeli raspon proizvoda ove tvornice, kao i značaj koji je ona imala na područje u vrijeme djelovanja. Muzej na poseban način predstavlja tehničku stranu urarstva povezanu s informacijama o dnevnom životu radnika, istovremeno imajući na umu potrebu uključivanja posjetitelja u sadržaj muzeja od trenutka objave znaka vremena, tj. ulaska, do različitih mogućnosti za eksperimentiranje s dijelovima vremenskih mehanizama.

Patrick Greene, predsjednik i član Odbora European Museum Forum i ocjenjivač za EMYA, pri odlasku zbog stupanja na novo radno mjesto u Australiju 2002. godine, u svom pismu zahvale želio je istaknuti i potvrditi tri stava Kennetha Hudsona, svog prethodnika, legendarnog dugogodišnjeg predsjednika i osnivača EMF-a: prvo, *najbolje nove ideje prije će se naći u malim muzejima, nego u velikim; drugo, nemoguće je da je muzej dobar ako direktor nije dobar; i treće, ljudi koji rade u muzejima, općenito govoreći, jedni su od najugodnijih osoba koje možete upoznati.*

S ovim stavovima proisteklim iz bogatog iskustva u radu European Museum Forum, željela bih potaknuti kolege i muzeje u Hrvatskoj da promišljajući svoj kreativni muzejski rad pozitivno prihvate pristup kandidaturi i sudjelovanje u konkurenciji za dodjelu nagrade za Europski muzej godine. Osim dobitnika EMYA-e svake godine dodjeljuje se i nekoliko posebnih priznanja muzejima koji su ostvarili iznimne uspjehe.

No, da bi se uopće kandidirali, potrebno je upoznati se s propozicijama natječaja.

Za nagradu se mogu natjecati:

1. postojeći muzeji koji su završili program modernizacije, proširenja, reorganizacije ili reinterpretacije **tijekom zadnje dvije godine;**
2. novi muzeji, prvi put otvoreni za javnost **tijekom zadnje dvije godine.**

Kako se sama prijava i priprema kandidature odvija u dogovoru s nacionalnim korespondentom, a smatrate li da Vaš muzej udovoljava propisanim kriterijima, kontaktirajte me na vrijeme (op.ur.: autoricu teksta Ž. Kolveshi) i učinit ću sve da odgovorim na Vaša pitanja.

U tijeku su prijave za nagrade za 2005. godinu. Nedavno su stigle prijavnice (koje možete dobiti kod nacionalnoga korespondenta), a krajni rok za prijavu je 31. ožujka 2004. Za kandidaturu se uplaćuje pristojba u iznosu od 325 eura, koja se dostavlja uz ispunjenu prijavnicu.

Uz pismo preporuke nacionalnoga korespondenta, uz prijavnicu treba obavezno priložiti popratni materijal:

- 6 c/b fotografija koje predočuju poglede na muzejske dvorane i aktivnosti, od kojih je jedna vanjšina muzeja
- 10 komada 35 mm kolor dijapozitiva, koji također pokazuju što je više moguće pogleda na različite aspekte djelatnosti muzeja. Oni omogućuju članovima ocjenjivačkog odbora koji ne mogu osobno posjetiti muzej da vide primijenjene izlagačke i interpretativne metode.
- **slike pojedinačnih muzejskih predmeta nije potrebno priložiti**
- sažeti podaci o muzeju, metodi financiranja i planovima za budućnost (**maksimum 2 tipkane stranice**)
- jedan primjerak kataloga muzeja, brošure ili deplijana
- primjere obrazovne literature koju je pripremio muzej
- odgovarajuće izreske iz novina
- plakat muzeja.

Ocjenjivački Odbor očekuje, prije svega, poduzetnost i inovacije koje bi trebale imati značajan utjecaj na nacionalnom i međunarodnom polju muzejske djelatnosti. Posebna se pažnja posvećuje kreativnoj interpretaciji i prezentaciji, pogodnostima za posjetitelje za vrijeme njihova boravka u muzeju, financijskoj organizaciji, društvenoj odgovornosti, obrazovnom radu, marketingu i upravljanju.

Nekoliko korisnih natuknica:

- ocjenjuje se prema općim europskim standardima
- posebna pažnja se pridaje muzejima koji uspijevaju prevladati teškoće slabog financiranja
- talentom, snalažljivošću i entuzijazmom pojedini muzeji uspijevaju postati u stvari kulturni centri društva
- samo je jedna razlika između malih i velikih muzeja: ljudi, a ne novac, postaju glavna okosnica muzeja, a direktor mora biti vođa svoga tima
- više nije dovoljno da muzej pokaže stručnu savršenost; treba se snaći u preživljavanju i napredovati makar u teškim uvjetima, mogućnost samopomoći gotovo da postaje glavna muzejska kvaliteta
- kriterij za nominaciju kandidata: uspješno upravljanje; velik broj posjetilaca; broj stvarnih korisnika muzeja; pametna upotreba novih medija: način koji naglašava ljudske potrebe, a ne napredak tehnologije; male uvodne izložbe koje upozoravaju na sve ostalo što nudi muzej
- naglasak na interpretaciji više nego na prezentaciji: muzeji odlučuju o usmjerenosti ka lokalnom društvu, a ne turistima

- muzej je ugodan za obiteljske posjete, za svakog ima ponešto
- osim klasičnog muzeja za nagradu mogu konkurirati i srodne baštinske institucije.

Nagradu EMYA 1998. godine dobio je The Conservation Centre, NMGM Liverpool, Velika Britanija, uz obrazloženje: konzervatorsko-restauratorski centar koji omogućuje da publika vidi i razumije različite procese i tehnike u ovom poslu i njihov značaj u cijelome polju muzejskog rada. Publika može komunicirati sa stručnjacima, svi od 35 konzervatora prihvaćaju takav odnos s publikom kao dio svojeg radnog angažmana. Posjetioци se potiču da razmišljaju o njima kao o "liječnicima za predmete" kojima je jedna od zadaća pokazati ljudima kako brinuti za predmete u njihovu vlasništvu.

Konzervatorski centar je mješavina izložaba, živih video linkova, aktivnosti, vođenih razgleda radionica i ostalih radnih prostora, razgovora i seminara kojima je cilj prenošenje poruka o životu i značenju konzervatorskog rada u muzejima i galerijama.

Primljeno: 25. studenoga 2003

EMYA - THE EUROPEAN MUSEUM OF THE YEAR AWARD

As is the tradition, at this year's 26th annual meeting, which was held in Copenhagen, the European Museum of the Year Award for 2003 was awarded to one of the nominated candidates for this unique and prestigious acknowledgement in the field of activities of museums and similar heritage institutions. The European Museum Forum acts under the auspices of the Council of Europe; the final decision concerning the award is made in the seat of the Council of Europe in Strasbourg. Within the framework of this organisation two other awards are presented - the Council of Europe Award for a museum that has achieved a significant contribution to the understanding of the European heritage, as well as the Micheletti Award, which was instituted in 1996 by the Luigi Micheletti Library and Archive Fund from Brescia, Italy, for the best technical museum.

From the inception of the award in 1977, there has been a constant increase in the number of candidates, so that there is practically no European country that has not been represented in this competition organised by the European Museum Forum and members of the EMF committee who are also members of the jury that evaluates innovations in the approach to establishing new and reorganising existing museums in Europe. The framework of the entire process of EMYA has created an ideal context within which we can follow trends that herald changes in the landscape of European museums and reflect the role of museums in society.

Apart from presenting this year's winners and awards, the authoress of this informative text, who is our national correspondent, explains the propositions for the award and invites all interested Croatian candidates to submit their applications on time..

ŽELJKA KOLVESH, EMF
nacionalni korespondent za

Hrvatsku

Muzej grada Zagreba

Opatička 20

10 000 zagreb

T: 01 /4851-361; 4851-362; 4851-364